

JAAKKIMAN SANOMAT

Nro 2 - 2007

Vuonna 1906 perustettu jaakkimalaisia perinteitä ja kulttuuria vaaliva pitäjälehti

Maanantaina huhtikuun 2. pnä

Jaakkima

Lumivaara

Lahdenpohja

www.jaakkimansanommat.net

Jälkipolvet esittäytyvät

Paralympialaisissa menestynyt Jouko Grip
Sivu 5.

Kokemuksia kotiseutumatkoilta

Sivut 6 - 7.

Muistelmakirja julkaistu

Eero Kirmanen ja Lumivaarassa 2003 navetan kivijalalta löytynyt niittokoneen terä.
Sivu 11.

Kannen pääsiäiskortin ovat Neiti Miina Lankiselle Lumivaaran Tervajärvelle lähettäneet Elli ja Anna.

Virpomisloruja on monenlaisia:

"Virvon varvon vitsasella, koitan kevät-pajusella onnea oksalla tällä, terveyttä toivottelen, siunausta siivittelen."

"Virpoi varpoi, tuoreeks terveeks tulevaks vuojeks siulle vitsa, miulle palkka."

"Muut ne virpoo vitosella, mie vain kympejä kyselen."

Mie se virvon vitsasella, pajun varvulla parraalla, rikkaaks, rakkaaks', tuoreeks, terveeks. En mie suurta palkkaa vaaji, enkä velkakirjaa laaji, Jumala sinnuu siunatkoo!

Pääsiäistä puolin ja toisin – yhdessäkin

Karjalasta Etelä-Pohjanmaalle siirtynyt ja kotipaikkansa täältä löytänyt väki oli uuden kulttuurin kynnyksellä. Juhlapyhien aikaan tuli vastaan uusia asioita, pyhienviettotapoja sekä perinteitä.

Moni asia oli uudella paikakakunnalla toisin kuin ennen siellä Karjalassa.

Pääsiäinen on molemmilla heimoilla syvästi uskonnollinen juhla. Kiirastorstai oli jo päivä, jolloin valmistauduttiin varsinaisiin pyhiin. Pitkäperjantai oli sitten se päivä, jota vietettiin asiaan kuuluvalla hartaudella molempien heimojen keskuudessa. Silloin ei saanut mennä kylälle, työnteko rajoittui aivan välttämättömiin askareisiin, mitään juhliä ei ollut, oltiin tarkasti kotona. Ei meluttu, -nimensä väärtti päivä.

Ortodoksinen uskonto oli yksi erilaisia tapoja korostetusti esille nostava tekijä. Etelä-Pohjanmaalle muut-

taneilla karjalaisilla oli kuitenkin suurella osalla sama evankelisluterilainen uskonto kuin kantäväestöllä.

Pitkät perinteet olivat luo-neet omat käytäntönsä pyhienkin viettoon. Karjalaisilla ei kovin paljon erikoisempia juhlaruokia erikseen ollut, koska ruokakulttuuri oli suurelta osalta uuniruokien varassa. Oli kuitenkin eräs ruokalaji, joka pääsiäisenä oli nimenomaan karjalainen erikoisuus. Pas'ha oli se ruoka. Mämmit eri muodoissaan olivat karjalaisille tuttuja muinakin aikoina. Kananmunat olivat molempien pääsiäisruokaa. Kananmunien värjäminenkin taisi olla yhteinen tapa.

Virpomisperinne

Oli siis samojakin tapoja, ne vain olivat jostain syystä muotoutuneet erilaisiksi. Yksi tapa, joka molemmilla heimoilla oli, on virpominen.

Karjalaisten virpomispäivä on palmusunnuntai. Lapset kävivät tervehtimässä tällöin lähisukuun ja perheen ystäviä ja hakivat palkan pääsiäispäivänä saaden palkkseen jotain maistuvaa, saattoi muutama kolikkokin tulla.

Aivan samalla periaatteella lapset Etelä-Pohjanmaalla kiertivät talosta taloon – päivä vain on pääsiäislauantai. Silloin noidiksi pukeutuneet lapset kiertivät talosta toiseen koristelluin pajunvitsoin virpomassa talon väkeä. Taka-ajatuksenaan mahdollisimman monen ja suuren pääsiäismunan tienäminen. Tämä perinne tuntuu vain vuosien saatossa voimistuvan.

Syvän uskonnollisuuden takia nuoriso tunsikin olonsa pitkästyttäväksi, mitään

hauskaa ei saanut tehdä. Siihenkin löytyi pakotie. Etelä-Pohjanmaalla oli kehittynyt aikojen saatossa "Pääsiäisvalakiaperinne."

Muulla Suomessahan vastaava kokko poltetaan juhannuksena - täällä pääsiäisenä. Kuuluisia "pääsiäisvalakiapaikkoja" oli ympäri maakuntaa. Kilpailtiin siitä mistä on se suurin ja kaunein.

Peräseinäjoen Sydänmaantien varressa oli yksi perinteinen paikka. 60-luvun nuoriso muistaa vielä sen paikkana, josta ei kotona pääsiäislo-malla käytessä voinut pois olla. - Siellä olivat kaikki tutut, entiset ja tulevat tyttö- ja poikaystävät, riita- ja tappe-lukaverit. Uudet ja vanhat. Mitään virallista ohjelmaa "valakioolla" ei ollut. Hauskaa kuitenkin pidettiin viinan voimalla tai ilman.

Karjalaislähtöiset nuoret olivat tietenkin innolla kuvi-oissa mukana. - Koskas meille ei olisi hauskanpito kelvannut.

Leo Malinen